

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: 3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ - 9420070

Σχολικό Έτος: 2024 - 2025

Ημερομηνία Εξαγωγής: 25/04/2025

Σχολική Μονάδα: 3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ - 9420070

Στόχος Βελτίωσης:

Εφαρμογή συνεργατικών διδακτικών πρακτικών, ως εργαλείο ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων, ενδυνάμωσης της αυτοεκτίμησης των μαθητών/τριών, εμπέδωσης κλίματος συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.

Σχέδιο Δράσης: Συνεργατικές μέθοδοι μάθησης

Άξονας: Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Συντονιστής Δράσης: TZITZIKA ΛΗΤΩ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Στη σημερινή πραγματικότητα το ελληνικό σχολείο φαίνεται να θέλει να περάσει σε μία νέα εποχή. Με τους γρήγορους ρυθμούς της τεχνολογίας και της έντονης καθημερινότητας σε συνδυασμό με τις μεταβολές που εμφανίζονται ολοένα και περισσότερο στον θεσμό της οικογένειας, το σχολείο πια αναλαμβάνει όλο και περισσότερο και ρόλους ανατροφής των παιδιών και ενίσχυσης των δεξιοτήτων τους σε όλα τα επίπεδα. Έτσι, εκ των πραγμάτων αφήνει πίσω του το παλιό σχολείο που στόχευε κυρίως στην απόκτηση γνώσεων και αποκτά ακόμη έναν νέο στόχο, την ενίσχυση των δεξιοτήτων ζωής των μαθητριών και των μαθητών του.

Η έμπρακτη εφαρμογή συνεργατικών μεθόδων εκπαίδευσης είναι καταλυτικής σημασίας για την παρούσα συγκυρία. Με την υιοθέτηση συνεργατικών μεθόδων μάθησης στο σχολείο μας στοχεύουμε στην:

- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων αυτορρύθμισης των μαθητών και των μαθητριών μας
- Αναγνώριση και διαχείριση των συναισθημάτων τους
- Βελτίωση της ποιότητας της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών
- Βελτίωση του κλίματος της τάξης
- Εκπλήρωση των γνωστικών στόχων επιλεγμένων μαθημάτων σε ένα συνεργατικό πλαίσιο

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

- Νοέμβριος 2024:

1. Διερεύνηση της ελληνικής βιβλιογραφίας σχετικά με την εφαρμογή

συνεργατικών διδακτικών πρακτικών στο δημοτικό σχολείο από την συντονίστρια. Συλλογή στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη δράση.

2. Επιλέχθηκε να εκπονηθεί μελέτη περίπτωσης, η οποία θα επαναλάβει **στοιχεία** της έρευνας του Νεόφυτου Χαραλάμπους από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου (2000). Το σχολείο μας θα ασχοληθεί μόνο με το κομμάτι της έρευνας που αφορά την εφαρμογή συνεργατικών μεθόδων. Δεν θα προβεί στη σύγκριση μεταξύ συνεργατικής και ατομικής εργασίας των μαθητών και μαθητριών.
3. Ως συμμετέχοντες και συμμετέχουσες στη δράση επιλέχθηκαν να είναι οι εκπαιδευτικοί που είναι εγγεγραμμένοι στον άξονα 1 της εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, καθώς και εκείνοι και εκείνες που χρησιμοποιούν έτσι κι αλλιώς στις τάξεις τους συνεργατικές τεχνικές. Πραγματοποιήθηκε προφορική ενημέρωση των συμμετεχόντων και συμμετεχουσών συναδέλφων για τα βήματα της δράσης. Τέλος, όλοι οι εμπλεκόμενοι και όλες οι εμπλεκόμενες έλαβαν τα σχετικά αρχεία από την συντονίστρια (την έρευνα του Χαραλάμπους, τα έντυπα ερωτηματολόγια που θα χρησιμοποιηθούν ως ερευνητικά εργαλεία και αρχείο powerpoint με τα βήματα της δράσης ένα προς ένα, καθώς και σύντομη περιγραφή κάποιων συνεργατικών τεχνικών).

- **ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024:** ξεκινά η εφαρμογή της δράσης.

1. Στην αρχή της δράσης δίνεται στους μαθητές ερωτηματολόγιο («Το ερωτηματολόγιο της τάξης μου», Βούλγαρης Σ. και Ματσαγγούρας Η.), ώστε να αποτυπωθεί το κλίμα της τάξης **πριν** από την έναρξη της παρέμβασης.
2. Κατά τη διάρκεια μαθημάτων της επιλογής του/της εκάστοτε εκπαιδευτικού υλοποιούνται τεχνικές συνεργατικής μάθησης της επιλογής του/της. Ενδεικτικά αναφέρουμε: Διδασκαλία από Ομοτίμους, Ομαδική παραγωγή έργων των μαθητριών/ των μαθητών, τεχνική think, pair, share, Τεχνική
3. Σε εβδομαδιαία βάση κάθε μαθητής συμπληρώνει ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης της δουλειάς του στην ομάδα (*Μοντέλο κατηγοριοποίησης της ανάλυσης αλληλεπιδράσεων του Bales, 1970*).
4. Οι ίδιοι οι μαθητές έχουν εκφράσει την επιθυμία για τη δημιουργία σχολικής εφημερίδας. Κατά τους μήνες εκπόνησης του σχεδίου δράσης θα γίνει προσπάθεια να υλοποιηθεί και αυτός ο στόχος, καθώς αποτελεί συνεργατικό εγχείρημα, που μάλιστα έχει προέλθει ως πρόταση από τους ίδιους τους μαθητές.
5. Ανατροφοδότηση Δεκεμβρίου – συλλέγονται οι καταχωρήσεις των ημερολογίων των συμμετεχουσών και των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών για την αποτίμηση των ομαδικών δραστηριοτήτων που εφαρμόστηκαν. Συζήτηση για τα μέχρι τώρα αποτελέσματα και τη συνέχεια της δράσης.

- **ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΙΟΣ 2025:**

- Η δράση συνεχίζεται όπως έχει περιγραφεί παραπάνω ομοίως και για τους μήνες Ιανουάριο – Μάιο.

Τους ανθρώπινους πόρους της δράσης αποτελούν οι μαθητές, οι μαθήτριες των τμημάτων Β2, Δ3, Δ4, Ε1, Ε2, Στ2., το σύνολο των οποίων είναι 115, 6 εκπαιδευτικοί και ένα μέλος ΕΒΠ του σχολείου.

Κάποιους από τους αναγκαίους υλικούς πόρους για την προσέγγιση αυτή τους παρέχει η σχολική μονάδα. Αυτοί είναι οι ακόλουθοι: Η/Υ, προβολικό μηχάνημα και οι εγκαταστάσεις του σχολείου. Το εποπτικό και χειραπτικό υλικό που θα χρειαστούμε για την υλοποίηση κάποιων ομαδικών κατασκευών θα παρέχεται από τα ταμεία των τάξεων (αφορά τα τμήματα που διατηρούν ταμεία), τους μαθητές και το σχολείο.

Ερευνητικά εργαλεία της δράσης μας θα είναι:

- Ερωτηματολόγιο για το κλίμα της τάξης

(Βούλγαρης Σ., και Ματσαγγούρας Η., 2006. Ανακτήθηκε από τον σύνδεσμο: http://amaked-thrak.pde.sch.gr/symdim-kav4/pdf/to_psychologiko_klima.pdf)

- Μοντέλο κατηγοριοποίησης της ανάλυσης αλληλεπιδράσεων του Bales, όπως παρουσιάζεται στην εργασία: «Αλληλεπιδράσεις στη μικρή ομάδα και επίδοση των μαθητών στα Μαθηματικά και στα Ελληνικά» του Νεόφυτου Χαραλάμπους. (Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 30/2000).
- Ημερολογιακές καταγραφές εκπαιδευτικών
- Πρόγραμμα Η/Υ (κατασκευασμένο γαι τον λόγο αυτό από την συντονίστρια του άξονα 1) όπου θα καταγραφούν οι εβδομαδιαίες αυτοαξιολογήσεις των μαθητών, ώστε να απεικονιστεί η εξελικτική πορεία της συνεργασίας κάθε μαθητή και μαθήτριας, αλλά και του συνόλου των παιδιών σε μορφή διαγραμμάτων.

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

Τα κριτήρια για την επιτυχία της δράσης είναι τα ακόλουθα.

Οι μαθήτριες και οι μαθητές να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στο να :

- αναγνωρίζουν τα βασικά συναισθήματα τα δικά τους και των άλλων
- ρυθμίζουν τη συμπεριφορά τους ανάλογα με το πλαίσιο (επικοινωνώντας τα συναισθήματά τους με κατάλληλους τρόπους)
- επικοινωνούν αποτελεσματικά (να στέλνουν σαφή μηνύματα -ρητά ή άρρητα- και να προσπαθούν να ακούσουν τον συνομιλητή τους, ώστε να λάβουν το δικό του μήνυμα)
- αυτενεργούν, να παίρνουν πρωτοβουλίες
- μπορούν να ακολουθήσουν οδηγίες κάποιου άλλου συμμαθητή/ κάποιας άλλης συμμαθήτριας, υποστηρίζοντάς τον/ την
- μπορούν να εργαστούν σε ομάδες
- αναπτύξουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις
- αισθάνονται ασφαλείς στο πλαίσιο της τάξης (εμπέδωση κλίματος συνεργασίας)

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

Η δράση θα αξιολογηθεί μέσα από τα ερευνητικά εργαλεία που έχουν χρησιμοποιηθεί κατά την υλοποίησή της. Οι ημερολογιακές καταγραφές των εκπαιδευτικών θα αναλυθούν με την μέθοδο της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου, ώστε να καταγραφεί η άποψή τους για τη συμβολή των συνεργατικών μεθόδων στη διδακτική διαδικασία μέσα από την πρακτική αυτή εφαρμογή.

Στα ερωτηματολόγια των μαθητών για το κλίμα της τάξης θα εντοπιστούν οι διαφορές (αν υπάρχουν) του αρχικού και του τελικού ερωτηματολογίου.

Τέλος, σε πρόγραμμα Η/Υ ειδικά κατασκευασμένο για τον σκοπό αυτό από τη συντονίστρια, θα καταγραφούν οι εβδομαδιαίες αυτοαξιολογήσεις των μαθητών, ώστε να απεικονιστεί η εξελικτική πορεία της συνεργασίας κάθε μαθητή και μαθήτριας, αλλά και του συνόλου των παιδιών σε μορφή διαγραμμάτων.

Με τις διαδικασίες αυτές μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα για την άποψη των εκπαιδευτικών σε σχέση με την υιοθέτηση συνεργατικών πρακτικών στην τάξη, για τη βελτίωση του κλίματος της τάξης και τη βελτίωση των δεξιοτήτων επικοινωνίας και συνεργασίας των μαθητών και μαθητριών.

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις Σ.Ε.

Ο συνδυασμός της συνεργατικής μάθησης με την ενδυνάμωση της αυτοεκτίμησης στο σχέδιο δράσης έχει ιδιαίτερη παιδαγωγική αξία και ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της εκπαίδευσης. Το σχέδιο είναι καλά οργανωμένο και περιεκτικό, αντιμετωπίζοντας ένα σημαντικό ζήτημα της εκπαίδευσης και προτείνοντας μια πρακτική προσέγγιση για την εφαρμογή συνεργατικών μεθόδων. Οι στόχοι που τίθενται είναι ποικίλοι και καλύπτουν όλες τις πτυχές της ανάπτυξης των μαθητριών/μαθητών (γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική), γεγονός που καθιστά το σχέδιο ολοκληρωμένο. Η οργάνωση της δράσης είναι άρτια, με ένα σαφές χρονοδιάγραμμα που καλύπτει όλες τις φάσεις της διαδικασίας. Η επιλογή της μελέτης περίπτωσης και η αναφορά στην έρευνα του Νεόφυτου Χαραλάμπους για τη συνεργατική μάθηση είναι εξαιρετικά θετικές, προσφέροντας ισχυρή θεωρητική βάση. Τα κριτήρια επιτυχίας που τίθενται είναι περιεκτικά και καλύπτουν βασικές πτυχές της συνεργατικής μάθησης, της επικοινωνίας και της συναισθηματικής ανάπτυξης των μαθητριών/μαθητών. Ωστόσο, μια πρόσθετη πρόταση θα ήταν η συμπερίληψη αξιολόγησης από τους γονείς μέσω ερωτηματολογίων, ώστε να αναδειχθεί ο αντίκτυπος του σχεδίου και στο οικογενειακό περιβάλλον. Η χρήση ποικιλίας εργαλείων αξιολόγησης (όπως ημερολογιακές καταγραφές, ερωτηματολόγια και αυτοαξιολόγηση) είναι πολύ θετική, καθώς παρέχει μια πολυδιάστατη εικόνα της δράσης και της συμμετοχής των μαθητών. Δεν έχω παρά να ευχηθώ, καλή επιτυχία στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης!

Β. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Αποτελέσματα της Δράσης

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος